

Arbeiðsloysi hjá kvinnum órógvur

Hóast arbeiðsloysi er minkað, so er gongdin órógvandin fyri summi øki, samfelagsbólkar og kyn. Kvinnur vísa seg ikki at fáa einst stóran lut í tí framgongd sum er í samfelagnum, sum mennirnir. Hetta vísa eitt nú yvirlit yvir arbeiðsloysi og lönir. Nógvir av okkara limum kundu hugsað sær at arbeitt meir, men fleiri tímar eru ikki til teirra, sigur Georg F. Hansen, formaður í Føroya Arbeiðarafelag.

Ert tú tilkomin kvinna í Suðuroynni ella Sandoyinni uttan nakra formliga útbúgving ella læru, so er munandi meir sannlíkt, at tú ert arbeiðsleys, enn um tú vart ein ungur maður við útbúgving í miðstaðarøkinum.

Tøl frá arbeiðsloysisskipanini vísa, at meir enn helmingurin av teimum arbeiðsleysu ikki hava aðra formliga útbúgving enn í mesta lagi miðnámskúla.

Tað eru kvinnur, sum eru harðast raktar av arbeiðsloysi, men eisini landfrøðiliga er stórir munur.

Kvinnur við skerdan lut

Hóast líkaløn var innførd í 1981 í Føroyum, og at arbeiðsmarknaðurin sum meginregla ikki skal gera mun á kvinnum og monnum, so er kortini stórir munur á kyninum.

Kvinnur forvinna minni – eisini um tær starvast innan sama øki sum menn. Kvinnur arbeiða oftari niðurstetta tíð – viðhvørt er hetta sjálvvalt, men hjá teimum sum velja, er tað eisini ofta, tí umstøðurnar ikki loyva at arbeitt verður meir.

Tað eru ótrúliga nógvir føroyskir menn, sum arbeiða uttanlands, og hevur hetta stóra ávirkan á, hvussu kvinnur kunnu vera á arbeiðsmarknaðinum, tá ið talan er um barnafamiljur.

Ein spurnarkanning hjá Føroya Arbeiðarafelag frá 2014 vísir, at 36% av teimum, sum arbeiða niðurstetta tíð, kundu hugsa sær at arbeitt meir.

– Millum okkara limir eru ótrúliga nógv, sum ikki fáa fleiri tímar, hóast tey kundu hugsa sær at arbeitt meir. Talan er bæði um kvinnur og menn, sum ófríviliga arbeiða niðurstetta í m.a. fiskivinnuni, innan reingerð og í byggivinnuni, sigur Georg F. Hansen, formaður í Føroya Arbeiðarafelag.

Formaðurin í Føroya Arbeiðarafelag vísir á, at har í felagnum síggja tey tað sera væl á inntøkunum. Georg F. Hansen sigur, at innan t.d. kvinnuýrkini, so eru nógv stórv, sum bara eru parttíð – hann nevnið reingerð, sum dømi um hetta.

Á skúlum og stovnum runt um í landinum eru nógvur kvinnur, sum arbeiða millum tveir og fimm tímar um dagin, hóast tey kundu hugsa sær at arbeitt meir, so eru ongin stórv til teirra, sigur Georg F. Hansen.

Formaðurin í Føroya Arbeiðarafelag, sum eisini er stýrslimur í Als,

Georg F. Hansen, formaður í Føroya Arbeiðarafelag

vísir á, at um parttíðararbeiðsleys vóru skrásett í Als, so var talan óivað um uppافتur nógv fleiri ófaklærd og serliga kvinnur, sum lögðust afturat arbeiðsloysistølunum.

Øki hart rakt

Tað skerast ikki burtur, at ymiskt er, hvussu í landinum arbeiðsloysi rakar.

Suðurøki – t.v.s. Sandoyggjin og Suðuroyggjin er munandi harðari rakt av arbeiðsloysi enn onnur øki í landinum.

Ymiskt er eisini, hvussu arbeiðsloysi rakar aldursbólkar. Ert tú millum 25 og 34 ár ella millum 55 og 66 ár, ert tú í munandi størri vanda fyri at vera raktur av arbeiðsloysi enn aðrir aldursbólkar.

Í kjalarvørinum av figgjarkreppuni í 2008, gjørdust nógv lond hart rakt av ungdómsarbeiðsloysi, hetta hendi ikki í Føroyum í sama mun, hóast vit síggja at arbeiðsloysi er lutfalsliga stórt fyri aldursbólkar 25 – 34 ár, so eru tey 16 – 25 ára gomlu slett ikki rakt á sama hátt, sum tey vóru aðrastaðni, sigur Georg F. Hansen.

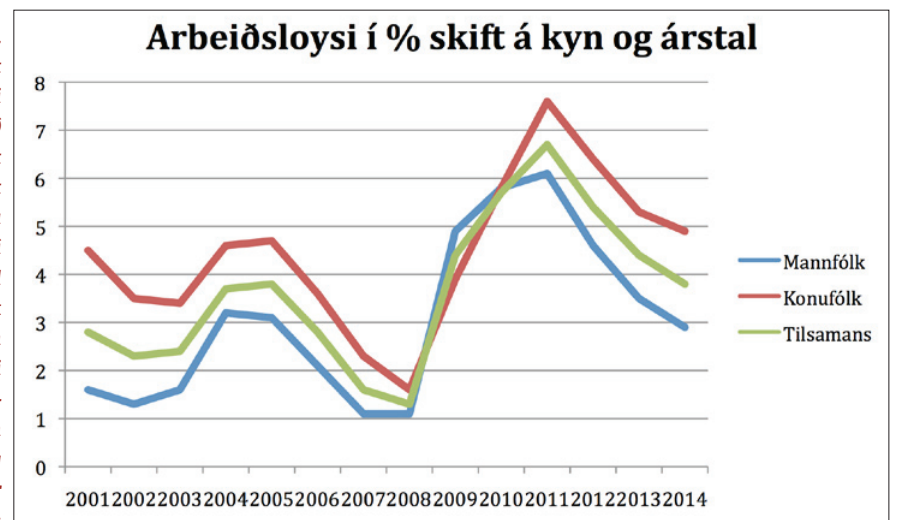
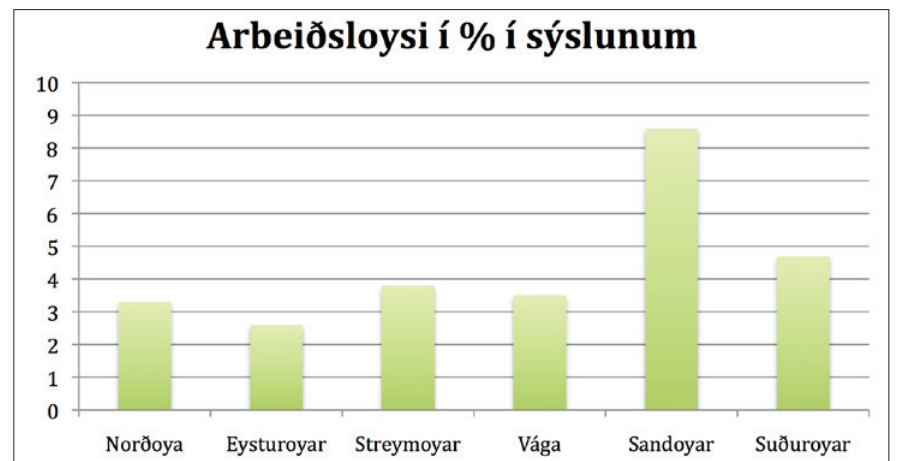
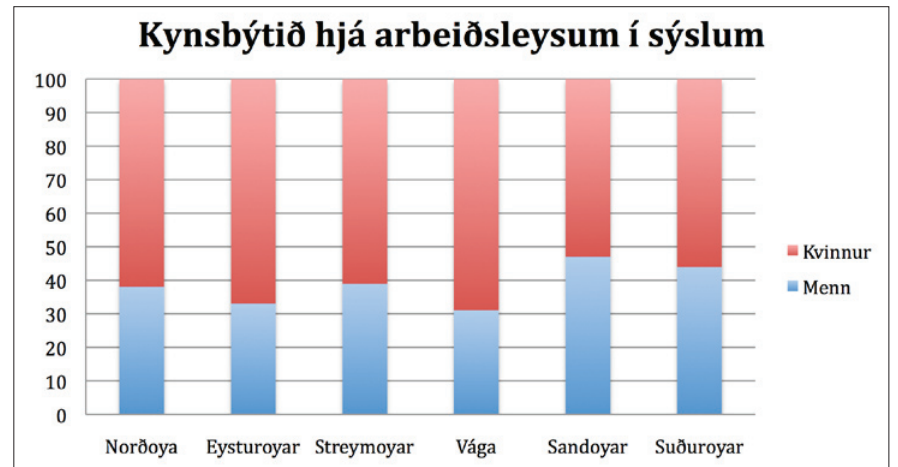
Arbeiðsskapandi tiltøk

Sum stýrslimur í Als fylgir hann eisini gongdini neyvt, og vísir á, at størsta avbjóðingin, sum hann sær, er at fáa tey tilkomnu, sum kortini hava nøkur ár eftir til pensjónsaldur, út aftur á arbeiðsmarknaðin.

Vit hava nógv fólk í 40'unum, 50'unum og 60'unum, og serliga kvinnur, sum vit sum samfelag mugu fara at gera nøkur málrættaði arbeiðsskapandi tiltøk fyri. Til ber

Sum tað sæst á myndini, so er í teimum flestu støðum munandi fleiri kvinnur enn menn arbeiðsleys. Í økinum har arbeiðsloysi er stórt er kynsbýtið munandi javnari

Kelda: Hagstova Føroya

Sum tað sæst á myndini, so er Sandoyggjin og Suðuroyggjin hart rakt av arbeiðsloysi meðan tað gongur serliga væl við arbeiði í Eysturoynni

Kelda: Hagstova Føroya

Sum tað sæst á talvuni, so hevur arbeiðsloysi at kalla altíð verið hægri fyri kvinnur enn menn. Tað sæst eisini týðuliga, at tá ið niðurgongd vendist til framgongd, so fáa mennirnir skjótari lut í framburðinum. Flest øll arbeiðsskapandi tiltøk hjá landi og kommunum venda sær eisini ímóti siðbundnum mannfólkastørvum – her er t.d. talan um nýbyggingar, um- og útbyggingar og tunnlar

Kelda: Hagstova Føroya

eisini at førleikamenna nøkur teirra til arbeiðsmarknaðin, vísir Georg F. Hansen á.

Formaðurin í Føroya Arbeiðarafelag leggur afturat, at um hugt verður at, hvørji stórv eru leys og hvør tað er sum er arbeiðsleysur, so er ikki samsvar ímillum hesi, og tað hevur tað ikki verið leingi.

Vit hava nakrar arbeiðsmarknaðarlígar avbjóðingar, sum vit mugu taka í størsta álvara. Tað er ikki gott fyri fólk at vera arbeiðsleys, men

vit hava sum er onki at bjóða, og tað sær heldur ikki út til, at figgjarlógin er nakar bati fyri arbeiðsleys. Tey stóru arbeiðsskapandi tiltøkini fara óivað at gera, at munandi meir verður innflutt av arbeiðsmegi samstundis, sum vit hava bólkar runt um í landinum, sum vit onki hava fyri. Hetta mugu vit gera okkurt við, sigur Georg F. Hansen.

Hann vísir á, at tey arbeiðsskapandi tiltøkini miða seg flest øll eftir handverkarum. Hvar eru

arbeiðsskapandi tiltøkini fyri fólk í Suðuroynni og Sandoyinni? Hvar eru arbeiðsskapandi tiltøkini fyri kvinnur? Hvar eru arbeiðsskapandi tiltøkini fyri fólk uttan formliga útbúgving?

Svarið er greitt, sigur Georg F. Hansen, í gleðini um, at tað gongur betri í Føroyum, gloyma vit hesar bólkar, men hetta eru menniskju, sum hava nógv góð arbeiðsár eftir í sær. Vit mugu ikki gloyma hesi fólk, leggur hann dent á.